

Zorgplan schooljaar 2009-2010

**Federatief Samenwerkingsverband
Primair Onderwijs Westland
(36.01)**

Sturen naar Onderwijsbehoefte

1 mei 2009

INHOUDSOPGAVE

DEEL 1: ZORGPLAN	1
Hoofdstuk 1 Zorgplan: het kerndocument van het FSPOW	1
1.1 Sturen naar onderwijsbehoefte	1
1.2 Functies van het zorgplan	1
1.3 Totstandkoming en vaststelling van het zorgplan 2009-2010	1
Hoofdstuk 2 Visie en organisatie	2
2.1 Visie van het FSPOW	2
2.2 Interne organisatie	2
2.3 De rol van het FSPOW	2
Hoofdstuk 3 Stand van zaken zorgstructuur	3
3.1 Beknopt verslag schooljaar 2008-2009	3
3.2 Deelnamepercentage aan scholen voor Speciaal Basisonderwijs	4
Hoofdstuk 4 Jaarplan 2009-2010	5
4.1 Bestuurlijk	5
4.2 Werkwijze Centrale Dienst (CD)	5
4.3 Scholing binnen basisscholen	6
4.4 Handelingsgericht werken voor de scholen	6
4.5 Speciaal basisonderwijs (SBO)	7
4.6 Basisscholen en verwijzingen naar het SBO	7
4.7 Netwerken en beleidsmiddag	7
4.8 Centra voor Jeugd en Gezin	8
4.9 PCL	8
4.10 Communicatie	8
4.11 Samenwerking	9
Hoofdstuk 5 Begroting	10
5.1 Leerlingaantallen	10
5.2 Overdrachtsverplichting schooljaar 2009-2010 aan SBO	10
5.3 Financiering op basis gemiddelden	11
5.4 Begroting 2009 en 2010 Samenwerkingsverband	12
5.5 Toelichting raming 2010 Samenwerkingsverband	15
5.6 Financiële kengetallen	15
DEEL 2: Afspraken binnen het FSPOW	16
1. Visie vertaald naar het SBO	16
2. Financieel beleidsplan FSPOW	16
3. Plaatsing procedure S(B)O	16
4. Indicatie door PCL	17
5. Klachtencommissie	17
6. Financiering SBO	17
7. Grensverkeer	18
8. FSPOW en REC	18
9. Afdracht van SBO aan FSPOW	18
10. Overheveling formatiebudget naar BAO	19
11. Statuten inclusief managementstatuut	19
Bijlage 1: Leerlingenaantallen op BAO en aantal verwezen leerlingen	20
Bijlage 2: Leerlingenaantallen 1 oktober 2008 en bijdrage FSPOW aan BAO	22
Bijlage 3: Overzicht van de zorgstructuur: continuüm van zorg	24
Bijlage 4: Lijst met gebruikte afkortingen	28
Bijlage 5: Functies en namen medewerkers Centrale Dienst, Algemeen Bestuur en PCL	29

Sturen naar Onderwijsbehoefte

DEEL 1: ZORGPLAN

Hoofdstuk 1 Zorgplan: het kerndocument van het FSPOW

1.1 Sturen naar onderwijsbehoefte

De toekomst is passend onderwijs. De ontwikkeling van passend onderwijs belooft veel verbeteringen voor leerlingen die extra zorg nodig hebben. Leerlingen en hun ouders hoeven niet meer rond te dwalen in het doolhof van PCL en Cvl's. De scholen hoeven niet meer te bedenken wie ze nu weer eens om ondersteuning gaan vragen en welke weg ze moeten bewandelen. Hoe het er werkelijk uit gaat zien, dat weten we wellicht over twee jaar. Alle ontwikkelingen voor schooljaar 2009-2010 staan in het teken van die toekomst.

Dit zorgplan heet "sturen naar onderwijsbehoefte". We zijn verantwoordelijk voor het onderwijs en willen aan alle partijen duidelijk maken dat we ons richten op de onderwijsbehoefte van het kind.

We zijn op weg, we weten welke doelen we willen halen, nu nog de invulling voor de dagelijkse praktijk. Gezamenlijk zijn we verantwoordelijk voor een compleet aanbod van onderwijs en zorgarrangementen opdat we aan alle leerlingen, die in onze regio wonen, passend onderwijs kunnen bieden.

1.2 Functies van het zorgplan

Het zorgplan is een wettelijk vereist document. Het is de weergave hoe in het Westland leerkrachten, directeuren, bestuurders en vele anderen samenwerken aan de centrale opdracht die de wet stelt (artikel 13a WPO): het inrichten van een zorgstructuur waarbij alle leerlingen dié zorg krijgen waarop zij zijn aangewezen teneinde een ononderbroken ontwikkelingsproces te kunnen doormaken.

Het zorgplan is ook een richtinggevend document voor alle aangesloten scholen en besturen. In het zorgplan wordt beschreven wat het FSPOW met de toebedeelde financiële middelen gaat doen. Om werkelijk wat te kunnen bereiken is het noodzakelijk dat scholen, besturen en samenwerkingsverband het beleid op elkaar afstemmen. Dit zorgplan is dan ook geschreven voor directeuren, IB-ers en bestuurders van de negen aangesloten stichtingen/verenigingen.

1.3 Totstandkoming en vaststelling van het zorgplan 2009-2010

Dit zorgplan is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de stichting FSPOW, volgens de in de statuten aangegeven procedure. De (G)MR-en van de stichtingen en verenigingen hebben kennis genomen van het zorgplan, en hebben tijdens een centrale bijeenkomst gelegenheid gekregen om extra informatie te vergaren. De (G)MR-en hebben advies uitgebracht aan hun besturen.

Naaldwijk, mei 2009
Voorzitter
J. van der Ende

Secretaris
R. van der Mark

Hoofdstuk 2 Visie en organisatie

2.1 Visie van het FSPOW

Het landelijk beleid van Weer Samen Naar School (WSNS) heeft het uitgangspunt zorg naar de leerlingen te brengen in plaats van de leerling naar de zorg, ofwel zorg op maat te realiseren voor al de leerlingen die daar behoefte aan hebben. Het principe van leerling nabije zorg neemt het FSPOW onverkort over.

Door het ministerie van Onderwijs wordt een nieuwe wet voorbereid: wet passend onderwijs. In deze wet wordt de zorgplicht van schoolbesturen geregeld. Ieder schoolbestuur heeft de verantwoordelijkheid een passend onderwijszorgarrangement aan te bieden aan iedere leerling die zich bij een school van dat schoolbestuur aanmeldt of bij een school van dat bestuur is ingeschreven.

Als een school een bepaald arrangement niet zelf in huis heeft, moet het bestuur van die school in samenwerking met besturen die dit arrangement wel kunnen aanbieden, ervoor zorgen dat de leerling dat onderwijsarrangement aangeboden krijgt, met een gemotiveerde doorverwijzing.

Doelstelling Passend Onderwijs:

- Elke leerling een passend traject
- Handelingsgericht werken
- Transparante kwaliteit
- Ouders: inspraak wordt collectief en individueel
- Regionaal netwerk
- Afspraken met externen
- Eén loket

Het FSPOW onderschrijft deze doelstelling en zet zich in om de doelstellingen realiteit te laten worden.

Uit alle werkzaamheden van het FSPOW spreekt de volgende visie:

1. Passend Onderwijs wordt op transparante wijze gerealiseerd voor ieder kind, hiervoor is *onafhankelijke indicatie* een belangrijk instrument.
2. Leerling nabije zorg wordt het best bereikt door *vergroting competenties / professionalisering* van de leerkrachten, IB-ers en directeurs van de scholen.
3. De uitgangspunten van *handelingsgerichte diagnostiek en handelingsgericht werken* bepalen onze werkwijze.
4. *Vooruitgang en ontwikkeling moeten gevoed worden*, zowel door beschikbaar stellen van interne aanwezige kennis, als door het binnenhalen van externe kennis (ministerie, instellingen, koepelorganisaties).

2.2 Interne organisatie

Het FSPOW is een samenwerkingsverband met personeel in dienst, en daarmee dus werkgever. In het kader van personeelsbeleid zet het FSPOW zich in om de organisatie zo in te richten dat het beste uit alle medewerkers wordt gehaald. Naast aandacht voor de dagelijkse druk van het behandelen van de doorgaande stroom van dossiers, wordt aandacht besteed aan het creëren van tijd en ruimte om mee te denken in het kader van organisatie en maatschappelijke ontwikkelingen. Dit vraagt van de directeur CD een wijze van managen die garant staat voor het zorgen voor de juiste materiële en immateriële randvoorwaarden. Alle medewerkers worden gestimuleerd en uitgenodigd om tijd te besteden aan inhoudelijke ontwikkelingen. Ideeën die naar voren komen, worden serieus bekeken en eventueel uitgevoerd. Door de toenemende vraag van scholen staat dit echter voortdurend onder druk. De beschikbare uren worden besteed aan individuele onderzoekstrajecten en nauwelijks aan overstijgend beleid. Dit blijft een punt van aandacht, maar een oplossing hiervoor moet nog worden gezocht. Voor het FSPOW geldt dat de CD dienend moet zijn aan de doelstelling van de stichting FSPOW. Als in de nabije toekomst blijkt dat de huidige organisatiestructuur niet meer passend is, dan zal een nieuwe organisatiestructuur worden geïntroduceerd.

2.3 De rol van het FSPOW

Leerlingen, ouders, leerkrachten, IB-ers, directeurs en ons omringende partners kunnen het volgende van het FSPOW verwachten:

- a. inhoudelijke ondersteuning van de leerlingenzorg vanaf niveau 2 van het continuüm van zorg (zie voor verklaring continuüm bijlage 3);
- b. onderzoek en diagnostiek t.b.v. handelingsgericht adviseren vanaf niveau 3 van het continuüm;
- c. indiceren van leerlingen;
- d. adviseren en klankbord voor scholen die extra zorg vragen op leerlingniveau;
- e. overdracht van kennis inzake ontwikkelingen t.b.v. optimalisering van de leerlingenzorg;
- f. verbindende rol m.b.t. bovenscholse zorg, gemeente en hulpverlening.

Hoofdstuk 3 Stand van zaken zorgstructuur

3.1 Beknopt verslag schooljaar 2008-2009

Dit beknopt verslag volgt de structuur van het zorgplan 2008-2009. Telkens wordt kort aangegeven wat er is gedaan. Voor een uitgebreider verslag wordt verwezen naar het jaarverslag 2008-2009 dat in oktober 2009 zal verschijnen.

Het bestuur kampt nog steeds met wisselende aanwezigheid. Later in het schooljaar is hier verbetering in gekomen.

Voor het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) zijn de samenwerkende organisaties vanaf april 2009 begonnen om de sluitende aanpak te realiseren. Vanaf najaar 2009 wordt er ook voor het publiek duidelijk vanuit een CJG gewerkt in twee satellieten. De satellieten zijn de CJG's in de dorpskernen. Alle kennis die daar wordt opgedaan wordt gebruikt om de overige satellieten en de hoofdlocatie in te richten. De hoofdlocatie volgt in de planning de oplevering van de nieuwbouw op het Woerdblok te Naaldwijk. Vanuit de gemeente is er een nieuwsbrief voor alle medewerkers van de kernpartners verschenen. Het FSPOW participeert zowel met inbreng op organisatieniveau als met inbreng op inhoudelijk niveau.

Voor de PCL is er nog niets veranderd. De ontwikkelingen binnen Passend Onderwijs verlopen niet zo snel als tijdens het maken van het zorgplan 2008-2009 werd verwacht.

De Centrale Dienst heeft te maken met een toenemende werkdruk. De scholen vragen meer en de vragen behoeven een intensievere betrokkenheid. Binnen de CD en het bestuur is de discussie gevoerd hoe om te gaan met deze toenemende vraag. Landelijk zien we dat bij toenemende vraag de criteria worden verscherpt of opgetrokken. Binnen het FSPOW hebben we de indruk dat de daling van het aantal leerlingen op het SBO en dus de toename van het aantal kinderen dat met extra zorg binnen de basisschool kan blijven, deels toe te schrijven is aan de snelle inzet van het FSPOW. Het is dus de vraag of het verhogen van de drempel, niet juist gaat leiden tot een verhoging van het deelnamepercentage. Vanuit de "weer samen naar school gedachte" is het belangrijker om naar de inhoud te kijken zonder direct de drempel te verhogen. Hoe we dit probleem in 2009-2010 gaan oppakken, staat in dit zorgplan beschreven (paragraaf 4.3).

Er zijn nog geen uitspraken gedaan over de positie van de Centrale Dienst binnen de organisatie van Passend Onderwijs. Wel hebben met name de PAB-ers veel energie gestoken in het leggen van contacten met anderen. Door deze onderlinge kennismakingen zal samenwerken in de toekomst makkelijker kunnen verlopen.

Voor het traject Passend Onderwijs is door de samenwerkende besturen een extern projectleider van Onderwijs Advies aangesteld. Dit schooljaar zijn er enkele conferenties geweest. Tevens is de startsubsidie door het ministerie toegekend. Nu wordt er gewerkt aan een plan voor de toekomst waarbij een keuze wordt gemaakt tussen een veldinitiatief of een experiment.

De basisscholen hebben dit jaar vaak een beroep gedaan op de subsidie voor handelingsgericht werken. De toename was groter dan begroot. Vastgesteld is, dat we op deze post een overschrijding accepteren.

Schema van scholen die een traject hebben gevolgd

bestuur	school	traject
Openbaar onderwijs Westland	Willemsschool	2 ^{de} jaar, BAS, HU
	De Vlieten	2 ^{de} jaar, Zorgtraject, Imago
	Kijckert	Kabell, H. Janssens
	Palet, voor 2 locaties	Dalton voor zorgleerlingen
	Schutse	Dalton voor zorgleerlingen
PCPOW	Pieter vd Plas	Afstemming, NTO Effekt
	Wegwijzer	2 ^{de} jaar, Afstemming, NTO Effekt
	Immanuelschool	2 ^{de} jaar, Afstemming, NTO Effekt
	Kameleon	2 ^{de} jaar, Afstemming, NTO Effekt
	PWA	Bas, HU
	Hoeksteen	Kabell, SON opleidingen
WSKO	Rehoboth	Afstemming, NTO Effekt
	Boemerang	NTO Effekt
	Zevensprong	Zorgtraject, KPC groep
	Joannes	Zorgtraject, KPC groep
	St Jozef	Afstemming, NTO Effekt

	Speelleerhorst	Meervoudige Intelligentie, OA
	Regenboog	OA
	Windroos	KPC
Montessori	Montessorischool	Afstemming, NTO Effekt
Stichting BOOR	Van Rijkevorselschool	Kabell, H. Janssens
Ver. PC Bao Schipluiden	Ark	OA

Voor 2009 en 2010 hebben nog 6 scholen gerichte plannen om te starten met een traject.

De SBO's, PCPOW en WSKO aangevuld met SOOW werken gezamenlijk aan een nieuwe visie op de toekomst. Onder begeleiding van het KPC is deze visie geformuleerd. Op het moment van schrijven van dit zorgplan zijn er nog geen gegevens bekend. Vast staat wel dat de SBO's door middel van samenwerking hoogwaardige zorg gaan leveren voor die leerlingen die dat nodig hebben.

De netwerken worden nog steeds goed bezocht. Naast kennisoverdracht is onderlinge uitwisseling een belangrijk onderdeel. Het netwerk rugzakjes organiseert een avond voor ouders. In het jaarverslag dat in september 2009 verschijnt zal hierover worden geschreven. De directies en IB-ers hebben gezamenlijk gewerkt aan een beleidsdocument voor crisisplaatsen. De gegevens die dat heeft opgeleverd worden op dit moment nog verwerkt.

De website wordt door de scholen als ondersteunend ervaren. Indien mogelijk worden suggesties ter verbetering of uitbreiding telkens meegenomen en toegepast.

De doorgaande leerlijn PO-VO heeft vorm gekregen door middel van BOVO-digitaal. Binnen de SBO's is hiermee gewerkt. Wellicht leiden de ervaringen van de SBO's tot aanpassingen. Zodra hierover duidelijkheid is kunnen vanaf komend jaar alle basisscholen gebruik gaan maken van BOVO-digitaal. Ook moet er in de tussentijd aandacht worden besteed aan de aansluiting tussen de Digitale overdrachtdossiers (DOD) zoals die nu bij de scholen in werking zijn en BOVO-digitaal. Daarnaast moet nog een plan gemaakt worden voor het uitrollen van het BOVO-digitaal naar alle basisscholen. Het FSPOW ondersteunt hierbij.

3.2 Deelnamepercentage aan scholen voor Speciaal Basisonderwijs

Door de jaren heen heeft het deelnamepercentage zich als volgt ontwikkeld:

Teldatum	Totaal aantal ln BAO	Totaal aantal ln SBO	deelnamepercentage
1 oktober 1997	12.302	581	4,5 %
1 oktober 1998	12.457	561	4,3 %
1 oktober 1999	12.619	549	4,19%
1 oktober 2000	12.593	539	4,10 %
1 oktober 2001	12.441	535	4,15 %
1 oktober 2002	12.323	538	4,22 %
1 oktober 2003	12.132	536	4,23 %
1 oktober 2004	12.020	531	4,20 %
1 oktober 2005	11.847	514	4,16 %
1 oktober 2006	11.834	448	3,62 %
1 oktober 2007	11.680	400	3,42%
1 oktober 2008	11.713	394	3,36%

De daling van het aantal leerlingen op het SBO stagneert in vergelijking met voorgaande jaren. Uit analyse van de beschikkingen blijkt:

1. Een deel wordt veroorzaakt door zogenaamde wijkverdunding in gemeente Rotterdam. Mensen die in 'probleem'-wijken wonen, krijgen de mogelijkheid om te verhuizen naar een andere wijk. Een van de andere wijken ligt in Hoek van Holland. Er zijn 13 kinderen met SBO-beschikking uit Rotterdam naar Hoek van Holland verhuisd en dus binnen ons samenwerkingsverband komen wonen.
2. 20 basisscholen hebben meer leerlingen verwezen in vergelijking met vorig schooljaar
3. 13 scholen hebben minder verwezen en 13 scholen hebben evenveel verwezen.
4. Slechts 11 scholen hebben afgelopen schooljaar geen leerling verwezen naar het SBO.

Deze getallen zijn moeilijk te interpreteren. Hiervoor wordt in 2009-2010 de hulp ingeroepen van de Universiteit van Leiden. De afdeling theoretische psychologie is geïnteresseerd om alle beschikbare gegevens binnen het samenwerkingsverband kwantitatief en kwalitatief te analyseren in het kader van een doctoraal opdracht. De voorbereidingen beginnen in het voorjaar 2009.

Hoofdstuk 4 Jaarplan 2009-2010

In dit hoofdstuk worden de plannen voor schooljaar 2009-2010 uiteengezet. De belangrijke ontwikkelingen voor het FSPOW zijn in volle gang. De toekomst van het SBO wordt begeleid door KPC. De invoering van Passend Onderwijs kent een regionale projectleider van OA. Het FSPOW werkt mee, zowel bestuurlijk als binnen werkgroepen.

4.1 Bestuurlijk

Binnen de regio kent het FSPOW een hoge organisatiegraad. Dit maakt het vanzelfsprekend dat het FSPOW soms zich aanbiedt als proeftuin en soms zaken die al geregeld zijn, aanbiedt voor algemeen gebruik. Het bestuur zal alle landelijke en regionale ontwikkelingen volgen en toetsen aan het FSPOW-beleid. Indien de regionale ontwikkelingen dit vragen, wordt een andere bestuurlijke constructie besproken. Hierbij staat te allen tijde het belang van leerlingen voorop en wordt de visie van het FSPOW geborgd ook in eventuele nieuwe bestuurlijke constructen.

Wanneer gemeenten een voortrekkersrol hebben, gaat er snel veel aandacht uit naar de gemeente Westland. Het bestuur is zich ervan bewust dat het samenwerkingsverband ook de gemeenten Midden-Delfland en deelgemeente Hoek van Holland bevat. We zullen dan ook altijd van de regio Westland spreken.

Eindresultaat: het bestuur toetst al het beleid aan de visie. Het bestuur stelt zichzelf ter discussie als dat gevraagd wordt in het kader van regionale ontwikkelingen ten behoeve van passend onderwijs.

4.2 Werkwijze Centrale Dienst (CD)

De Centrale Dienst werkt conform de uitgangspunten van Handelingsgerichte Diagnostiek (HGD). Inmiddels wordt ook door de staatssecretaris Handelingsgerichte Diagnostiek omarmd. Deze extra aandacht betekent voor de Centrale Dienst dat zij zich blijvend moet ontwikkelen in de werkwijze van HGD. Uit een evaluatie van de werkwijze Centrale Dienst is gebleken dat we in 2009-2010 weer aandacht moeten gaan besteden aan de handelingsgerichte adviezen voor de scholen. We zijn al een eind op de goede weg. Om nog meer voor de scholen te kunnen betekenen, is verdere professionalisering nodig. De vraag naar inzet van de Centrale Dienst neemt toe. Samenvattend zijn er een aantal zaken die van grote invloed zijn op de beschikbare uren van de medewerkers van de Centrale Dienst:

1. Scholen houden leerlingen met ingewikkelde begeleidingsbehoeften binnen de school. Het ontdekken van de behoeften, het ondersteunen bij het uitvoeren van de juiste begeleiding en blijvende betrokkenheid bij evaluaties zijn taken die de CD heeft.
2. Scholen krijgen de factuur van OA voor uitgevoerde onderzoeken. Dit maakt de scholen zuiniger met de aanvragen richting OA. De CD is "gratis" en wordt vaker ingezet.
3. De indicatiecriteria voor REC's zijn aangescherpt. Een verplichte eis is betrokkenheid van het samenwerkingsverband bij alle dossiers waarvoor een indicatie voor SO-school of -rugzak wordt aangevraagd.
4. Binnen de ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin neemt het FSPOW een belangrijke plaats in. Dit is van belang om de aansluiting van indicaties voor onderwijs en zorg op elkaar aan te laten sluiten.
5. Ouders worden veeleisender. Ouders vragen dringend om goede begeleiding op maat. Hiervoor is vaker onderzoek nodig. Meer eisende ouders zijn voor scholen ook moeilijker tevreden te stellen. De CD wordt steeds vaker betrokken bij situaties waarbij er meer werk is te verrichten bij de samenwerking tussen ouders en school, dit zijn tijdsintensieve trajecten.

Binnen de begroting 2010 wordt een bedrag gereserveerd voor flexibele inzet binnen de CD indien de wachttijden te lang worden. Van dit budget wordt terughoudend gebruik gemaakt. Het belang van ieder individueel kind maakt dat we tijdelijk dit budget nodig hebben.

Het FSPOW wil graag voorloper en proeftuin zijn om één-loket in het kader van Passend Onderwijs vorm te geven. Gemeente Westland vindt de ontwikkelingen richting Passend onderwijs belangrijk en heeft aangegeven dat zij dat financieel willen ondersteunen. Deze ondersteuning is nodig omdat het ontwikkelen van een werkwijze menskracht vergt. De CD zet altijd alle beschikbare uren in ten behoeve van de scholen. Aan de gemeente wordt gevraagd om tijdelijk de ontwikkelkosten te financieren.

Eindresultaat: er is een trainingsdag HGD geweest. De structuur van de integratieve verslagen is meer handelingsgericht.

Op de begroting 2010 staat een bedrag van €30.000 gereserveerd voor flexibele inzet personeel. FSPOW participeert in subsidieaanvraag bij gemeente Westland.

4.3 Scholing binnen basisscholen

Zoals in paragraaf 4.2 is aangegeven neemt het aantal vragen voor ondersteuning aan de Centrale Dienst toe. Deze toename geldt zowel voor ambulante begeleiding van de leerkracht (PAB) als voor onderzoeken (HGD-trajecten). Daarnaast is de verlaging van het deelnamepercentage SBO gestagneerd, hetgeen betekent dat scholen nu hun grenzen ten aanzien van de zorgbreedte wellicht hebben bereikt. Het is nog niet duidelijk of dit tijdelijk of een trend is. Het wordt tijd om vanuit een inhoudelijke invalshoek deze ontwikkelingen aan te pakken.

Het FSPOW onderkent dat veel scholen hard hun best doen om ook onderwijs te geven aan die leerlingen die extra ondersteuning en zorg nodig hebben. Steeds meer zal het FSPOW zich gaan richten op structurele oplossingen. Het FSPOW wil samen met de scholen kijken naar alle mogelijke invalshoeken en kennis zodat iedereen zich deskundig kan gaan voelen op het gebied van Passend Onderwijs.

De gegevens die het FSPOW heeft, kan hiervoor op praktische wijze worden ingezet. Het FSPOW verschaft vanaf schooljaar 2009-2010 een overzicht met de volgende gegevens: aantal PAB aanvragen en aantal HGD aanvragen, plus de aard en inhoud van de ondersteuning die geboden is, per school. Tevens worden die gegevens geanalyseerd. Indien een school verscheidene vragen heeft gesteld die de zelfde inhoud hadden, wordt de vraag omgezet in een aanbevolen trainingsvraag voor de school. Op deze manier krijgt de school inzicht in hun ontwikkeling. De school krijgt een jaar de tijd om de trainingsvraag om te zetten in een daadwerkelijk te volgen trainingsaanbod. De school is vrij om zelf een instantie te kiezen. Het schoolbestuur onderschrijft deze werkwijze en werkt eraan mee zodat de school het trainingsaanbod kan doorlopen.

Door deze werkwijze wordt de school gestimuleerd om vanuit de eigen ontwikkeling en visie gericht te werken aan professionalisering. En wordt de toenemende vraag bij de CD niet beheersmatig aangepakt, maar inhoudelijk en bij goed uitvoeren ook structureel.

Eindresultaat: het FSPOW produceert overzichtlijsten met hoeveelheid en aard aanvragen per school. Deze worden omgezet in trainingsvragen. School, schoolbestuur en FSPOW werken samen om deze trainingsvraag in aanbod om te zetten. Voor 5 scholen heeft dit in schooljaar 2009-2010 tot concrete voorstellen en een begin met de uitvoering geleid.

4.4 Handelingsgericht werken voor de scholen

In paragraaf 3.1 is te lezen hoeveel scholen gebruik maken van de subsidie van het FSPOW. De subsidie wordt conform afspraak voortgezet. De laatste scholen worden in dit schooljaar uitgenodigd om de subsidie te gebruiken. De subsidie wordt verstrekt via de schoolbesturen. De verantwoording van de gelden loopt eveneens via de besturen.

Binnen het FSPOW geven we veel ruimte aan alle scholen om hun eigen grenzen ten aanzien van zorg te hanteren. Iedere school heeft daarbij een eigen visie en een eigen plek in de wijk en gemeente. De externe partijen die recent met het FSPOW samenwerken (OA en KPC) verbazen zich over de geringe afstemming en controle op zorginhoud. Wij stellen dat iedere school op haar eigen niveau kan aangeven handelingsverleggen te zijn. Voor de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband wordt voor de komende jaren de verbazing ter harte genomen. In 2009-2010 wordt een begin gemaakt met het formuleren van een gezamenlijke norm binnen het continuüm van zorg. Deze gezamenlijke norm wordt met scholen ontwikkeld. Als de norm er is, wordt tevens een voorstel gedaan hoe we dit gaan meten binnen het samenwerkingsverband.

Het wordt steeds belangrijker om goede handelingsplannen te hebben. Steeds meer komt de bewijslast bij de scholen te liggen om aan te tonen dat ze goed, adequaat en gestructureerd een kind geholpen hebben bij voorkomende problematieken. Zowel de PCL als de Cvl's klagen vaak over de kwaliteit van de handelingsplannen. Het FSPOW wil de scholen graag ondersteunen bij het maken van goede handelingsplannen. Dit betekent dat in schooljaar 2009-2010 voor alle scholen een nieuw format voor handelingsplannen wordt ingevoerd. Echter niet alleen de uiterlijke vorm is belangrijk ook de inhoud. Er worden korte trainingen georganiseerd om de kwaliteit te verhogen. Het FSPOW zal dit breed inzetten en toegankelijk maken voor veel betrokkenen. Op deze wijze kan veel ongemak worden voorkomen bij het aanvragen van speciaal onderwijs, hulpverlening en behandeling voor dyslexie. Bij deze invoering wordt rekening gehouden met de trajecten die scholen nu lopen in het kader van handelingsgericht werken.

Eindresultaat: subsidie handelingsgericht werken wordt voortgezet. Een werkgroep bestaande uit afgevaardigden van scholen en het CD maken een gezamenlijke norm binnen het continuüm van zorg. Op alle scholen is er een eenduidige methodiek voor het maken van handelingsplannen die aansluiten bij PCL en Cvl's en protocol dyslexie.

4.5 Speciaal basisonderwijs (SBO)

De daling van het SBO stagneert door grotendeels externe omstandigheden (zie ook paragraaf 3.2). Zoals eerder aangegeven, worden de gegevens van het FSPOW in schooljaar 2009-2010 onderzocht. De vragen vanuit het FSPOW zijn: zijn er factoren aan te wijzen die de aanvankelijke daling en de stagnatie van het aantal SBO-leerlingen verklaren? Zijn er kenmerken aan te wijzen die bij scholen altijd leiden tot verwijzing; kenmerken die soms leiden tot verwijzing. Zijn die kenmerken door beleid te beïnvloeden?

In 2008-2009 is, onder leiding van KPC, gewerkt aan verregaande samenwerking tussen de SBO-scholen. Dit blijkt een lastig onderwerp, waarbij veel tijd moet worden besteed aan het vormen van een structuur waarbinnen die samenwerking vorm kan krijgen. Het FSPOW is en blijft hierbij betrokken. Het eindresultaat zal vorm moeten geven aan goede inhoudelijke zorg. Omdat het proces nu bij KPC ligt, wordt hier volstaan met de afspraak dat het FSPOW meedenkt en meewerkt. Het bestuur FSPOW fungeert als klankbord, maar ook als controleur van het proces. Dit laatste is geoorloofd omdat het proces voor 50% betaald wordt door het FSPOW. De Centrale Dienst fungeert eveneens als klankbord en werkt mee aan zowel organisatorische als inhoudelijke processen.

In schooljaar 2009-2010 wordt een begin gemaakt met het inhoud geven aan de term flexibele onderwijsarrangementen. We beginnen met het werken aan de tijdelijkheid van een SBO-beschikking. De samenwerking tussen SBO en basisscholen wordt bestudeerd en voor twee leerlingen wordt intensief samengewerkt om hen van het SBO naar de basisschool terug te plaatsen. Het welbevinden van de leerlingen en de werkwijze hierbij worden geregistreerd en gebruikt om beleid op dit onderwerp te gaan formuleren. Voor de SBO's is dit een uitdaging om op praktische wijze de samenwerking met basisscholen verder uit te werken. Voor basisscholen is dit een uitdaging omdat zij mogen werken met de ervaring en kennis rond deze leerling opgedaan op het SBO.

Eindresultaat: er is een onderzoek naar de kwalitatieve en kwantitatieve problematiek van leerlingen en het SBO. KPC heeft werk afgerond met duidelijkheid voor SBO's. Twee leerlingen zijn van SBO naar BAO geplaatst, dit is gedocumenteerd en gefundeerd gedaan.

4.6 Basisscholen en verwijzingen naar het SBO

In het zorgplan voor schooljaar 2008-2009 is aangegeven dat de basisscholen niet meer financieel gekort worden nadat zij een leerling hebben verwezen naar het SBO. In plaats daarvan gaat de directeur CD het gesprek aan met de scholen die opvallend veel verwijzen en worden acties voorgesteld en uitgevoerd. Deze werkwijze blijft ook dit jaar van kracht. Aan het eind van dit schooljaar wordt deze werkwijze geëvalueerd. Scholen wordt gevraagd hierover actief mee te denken. Want hoewel iedere school aangaf dat de financiële korting geen effect had op hun verwijzingsgedrag, is sinds de afschaffing van de maatregel het aantal beschikkingen toegenomen. Dit jaar wordt gebruikt om te kijken of dit toeval was, of dat de financiële prikkel toch nodig is om meer leerlingen onderwijs te kunnen laten volgen in hun eigen dorp.

Eindresultaat: Directeur CD heeft alle meer verwijzende scholen bezocht en de reden voor het verwijzen geanalyseerd, omgezet in acties. In januari 2010 wordt deze werkwijze geëvalueerd.

4.7 Netwerken en beleidsmiddag

De netwerkdagen blijken te voldoen aan een grote behoefte. Betrokkenen vinden het prettig elkaar te spreken en kennis en ervaringen uit te wisselen. Ook wordt het als prettig ervaren dat inhoudelijke onderwerpen afgestoft worden en nieuw vorm gegeven. Om de samenwerking in de regio verder vorm te geven, worden de IB-, RT-, rugzakjes netwerkdagen opengesteld voor zowel VO- als REC-scholen. Indien hier behoefte aan is, worden de onderwerpen ook in samenspraak met andere partijen vastgesteld. Wel wordt het belang voor de basisscholen hierbij belangrijk gevonden.

Voor de ontwikkelingen binnen Passend Onderwijs en Centrum voor Jeugd en Gezin vormen de netwerkdagen een belangrijk podium.

Eindresultaat: netwerkbijeenkomsten worden georganiseerd. Samenwerking met REC en VO wordt vorm gegeven.

4.8 Centra voor Jeugd en Gezin

Binnen de gemeente Westland zijn twee satellieten van Centrum voor Jeugd en Gezin gestart. In deelgemeente De Lier en Wateringen worden twee vestigingen van Careijn, waarin het consultatiebureau gevestigd was, gebruikt als proeftuin om het Centrum voor Jeugd en Gezin te realiseren. Het FSPOW zorgt voor een nauwe samenwerking tussen de jeugdhulpverlening en onderwijs. Door deel te nemen aan de ontwikkeling van de CJG en daadwerkelijk menskracht te leveren aan de uitvoering ervan. Het FSPOW is zich er van bewust dat het slechts één aspect speciale zorg voor leerlingen behelst. Nauwe afstemming en samenwerking in het kader van passend onderwijs is noodzakelijk. Aangezien zowel de ontwikkeling van het CJG als passend onderwijs grote ingewikkelde trajecten zijn, is voorlopig gekozen voor een simpele weergave van de werkelijkheid. Het FSPOW onderzoekt de wijze waarop onderwijs en zorg het beste kunnen samenwerken binnen het CJG. Het FSPOW zorgt daarbij voor nauwe afstemming met de projectleider passend onderwijs zodat alle ontwikkelingen uiteindelijk naadloos in elkaar kunnen worden geschoven.

Binnen deze ontwikkeling past ook een evaluatie en nadere plaatsbepaling van de zorgnetwerken en multisignaal. Beide worden geïnitieerd vanuit de gemeente Westland. Beide lijken niet altijd goed te werken als het gaat om kinderen die werkelijk in nood zitten. Verwacht wordt dat de inbedding van zorgnetwerken en multisignaal in het CJG een verbetering oplevert. In dit schooljaar wordt de invulling van het FSPOW binnen het CJG duidelijk. Er worden gezamenlijk met de jeugdzorg afspraken gemaakt over eenduidige indicatiestelling vanuit het principe één gezin, één dossier. Er wordt een bijdrage geleverd aan de bemensing waardoor ook door daadwerkelijke samenwerking de afstemming goed en volledig kan plaatsvinden.

Een tweede ontwikkeling is de samenwerking met het totale onderwijsveld zodat passend onderwijs en CJG elkaar versterken. Voor alle kinderen, jeugdigen en hun gezinnen werken we aan eenduidige indicatiestelling, afgestemde en adequate zorg.

Gemeente Westland heeft inmiddels financiële middelen ter beschikking gesteld aan de kernpartners. Daar mee wordt een deel van de inzet van het FSPOW vergoed. Deelgemeente Hoek van Holland kiest in eerste instantie voor de insteek om een CJG alleen via de hulpverlening in te richten. Directeur FSPOW en de maatschappelijk werker van de 3 Hoekse scholen hebben hierover overleg en zullen in gezamenlijkheid trachten meer overleg met de deelgemeente te bewerkstelligen. In het kader van de regionale afstemming zal ook de projectleider CJG van Westland hiertoe acties ondernemen. Gemeente Midden Delfland kiest voor een geleidelijke weg. Op aangeven van de gemeente zal het FSPOW participeren in overleg.

Eindresultaat: FSPOW participeert binnen CJG Westland. Is gesprekspartner voor deelgemeente Hoek van Holland en bemiddelt hierbij tussen de kernpartners daar en de scholen. In Midden-Delfland wordt een begin gemaakt met de samenwerking. Hoofddoel van alle samenwerking is meewerken aan "één kind, één dossier".

4.9 PCL

In het vorige zorgplan werd al gesproken over een mogelijk andere vorm van de PCL in het kader van Passend Onderwijs. Tijdens schooljaar 2008-2009 werd duidelijk dat dit nog niet aan de orde was. De PCL blijft binnen het FSPOW vooralsnog functioneren zoals gebruikelijk. Daarnaast blijft ook binnen Passend Onderwijs de PCL onderwerp van gesprek. Integrale indicatie is immers een van de pijlers van passend onderwijs in onze regio. De vorm en het tempo ligt grotendeels aan regionale ontwikkelingen.

Eindresultaat: PCL volgt qua structuur de ontwikkelingen Passend Onderwijs

4.10 Communicatie

De website is een belangrijk communicatiemiddel. Dit blijft. De Centrale Dienst is telefonisch bereikbaar als vraagbaak. Hierbij kan van onze kennis gebruik worden gemaakt, ook zonder aanmelding.

Eindresultaat: website wordt elke 3 weken bijgesteld. Scholen maken gebruik van vraagbaakfunctie CD.

4.11 Samenwerking

Het FSPOW maakt onlosmakelijk deel uit van de regio. Het is in tegenstelling tot voorgaande jaren niet meer mogelijk om apart aan te geven op welke gebieden het FSPOW gaat samenwerken met gemeente, REC's of voortgezet onderwijs. Het FSPOW maakt deel uit van de ontwikkelingen passend onderwijs en heeft daarmee een positie midden in de regio. Alle acties met andere partijen zijn gericht op de beschreven ontwikkelingen en alle acties worden ingezet vanuit de visie van het FSPOW.

Hoofdstuk 5 Begroting

5.1 Leerlingaantallen

Aantal leerlingen basisscholen 1 oktober 2008	11.713
Aantal leerlingen Br op 1 oktober 2008	176
Aantal leerlingen Delta op 1 oktober 2008	61
Aantal leerlingen Wr op 1 oktober 2008	157
Totaal aantal leerlingen sbo's 1 okt 2008	394
Landelijke GPL is niet van toepassing	
GGL van Br op 1 oktober 2008	44
GGL van Delta op 1 oktober 2008	45
GGL van Wr op 1 oktober 2008	39
Aantal leerlingen PO op 1 oktober 2008	12.107
2% leerlingen SWV op 1 oktober 2008	242
waarvan op Br	108
waarvan op Delta	37
waarvan op Wr	96
Gemiddeld aantal lln Br (T-1; T-2; T-3), par. 6, deel 2	192
Gemiddeld aantal lln Delta (T-1; T-2; T-3)	67
Gemiddeld aantal lln Wr (T-1; T-2; T-3)	155
Totaal gemiddeld aantal leerlingen sbo's	414

5.2 Overdrachtsverplichting schooljaar 2009-2010 aan SBO

Alle bedragen voor formatie en MI zijn door het ministerie vastgesteld.

school		euro	euro
Boemerang	Basisformatie ivm gemiddelde regeling	45.145	
	Zorgformatie	338.321	
	MI gelden 2009		30.227
	MI gelden 2010		30.227
	MI gelden schooljaar 09-10	30.227	
	Afdracht aan FSPOW	-74.889	
	Totaal schooljaar 09-10	338.804	
Delta	Basisformatie ivm gemiddelde regeling	17.156	
	Zorgformatie	120.682	
	MI gelden 2009		10.931
	MI gelden 2010		10.931
	MI gelden schooljaar 09-10	10.931	
	Afdracht aan FSPOW	-26.285	
	Totaal schooljaar 09-10	211.484	
Windroos	Basisformatie ivm gemiddelde regeling	0	
	Zorgformatie	227.935	
	MI gelden 2009		12.696
	MI gelden 2010		12.696
	MI gelden schooljaar 09-10	12.696	
	Afdracht aan FSPOW	-59.263	
	Totaal schooljaar 09-10	181.368	

5.3 Financiering op basis gemiddelden

De genoemde bedragen in de kolom "op basis gemiddelde" zijn de bedragen voor schooljaar 2009-2010. De laatste 2 kolommen zijn ter informatie.

Financiering 2009-2010, op basis van teldatum 1 oktober 2008

		op basis gemiddelde	op basis 1 oktober 2008	
				Extra
Boemerang Iln 176 gemiddelde 192	basisformatie	€ 45.145	€ -	€ 44.663
	zorgformatie	€ 338.321	€ 273.801	€ 64.520
	MI	€ 30.227	€ 14.233	€ 15.994
	totaal	€ 413.693	€ 288.034	€ 125.659
	afdracht ivm personeel CD	€ 74.889	€ 74.889	€ 0
	totaal na afdracht	€ 338.804	€ 213.145	€ 125.659
Delta Iln 61 gemiddelde 67	basisformatie	€ 17.156	€ -	€ 17.156
	zorgformatie	€ 120.682	€ 96.164	€ 24.518
	MI	€ 10.931	€ 4.933	€ 5.998
	totaal	€ 148.769	€ 101.097	€ 47.672
	afdracht ivm personeel CD	€ 26.285	€ 26.285	€ 0
	totaal na afdracht	€ 122.484	€ 74.812	€ 47.672
Windroos Iln 157 gemiddelde 155	basisformatie	€ -	€ -	€ -
	zorgformatie	€ 227.935	€ 227.935	€ -
	MI	€ 12.696	€ 12.696	
	totaal	€	€	€ -
	afdracht ivm personeel CD	€ 59.263	€ 59.263	€ -
	totaal na afdracht	€ 181.368	€ 181.368	€ -

5.4 Begroting 2009 en 2010 Samenwerkingsverband

-	Plaats in grootboek	begroting 2008	werkelijk 2008	begroting 2009	raming 2010
Baten					
<u>Rijksinkomsten</u> (rechtstreeks naar samenwerkingsverband)					
Zorgformatie bao (personeel)					
Aantal leerlingen per 1/10 (t-1) * bedrag per leerling aantal leerlingen basisschool!	8000	€ 1.558.775	€ 1.652.297	€ 1.664.325	€ 1.700.000
Regeling Impuls Schoolmaatschappelijk werk				€ 13.400	€ 12.496
Zorgformatie bao (materieel)					
Aantal leerlingen per 1/10 (t-1) * bedrag per leerling aantal leerlingen basisschool!	8200	€ 78.216	€ 79.061	€ 81.757	€ 81.757
<u>Inkomsten uit grensverkeer (tussen samenwerkingsverbanden)</u>					
In principe zorgformatie bedrag voor SBO vanuit het rijk per leerling		€ 25.000	€ 26.045	€ 25.000	€ 25.000
<u>Overige Inkomsten</u>					
Rentebaten	8600	€ 1.800	€ 3.260	€ 3.300	€ 3.300
Totale baten		€ 1.663.791	€ 1.760.663	€ 1.787.782	€ 1.822.553

Lasten	Plaats in grootboek	begroting werkelijk 2008 2008		begroting raming 2010 2009	
Overdracht SBO leerlingen > 2%					
MI	4496	€ 46.107	€ 44.558	€ 53.854	€ 51.855
Alternatief 1 Op basis van GPL					
zorgformatie per SBO leerling * overschrijdingsleerlingen (t-1)	4096	€ 956.664	€ 976.664	€ 749.239	€ 755.650
overdracht van SBO naar swv ivm personeel		-€ 242.293	-€ 242.293	-€ 160.437	-€ 160.437
Uitgaven voor uitgaand Grensverkeer					
Aantal leerlingen per 1/10 (t-1) * zorgformatie	4097	€ 21.528	€ 24.925	€ 21.959	€ 21.959
Aantal leerlingen tussen 1/10 en zomervakantie * (basis+zorgformatie)	4097	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Personele uitgaven (eigen dienst)					
Directie	4003	€ 56.365	€ 65.028	€ 57.332	€ 59.052
Leerkrachten/PAB	4004	€ 156.639	€ 169.050	€ 170.000	€ 175.100
OOP bijv. logopedist, coördinator, psycholoog etc.	4020	€ 287.632	€ 288.674	€ 320.838	€ 385.500
dotatie seniorenverlof	4092	€ 8.010	€ 8.010	€ 8.010	€ 8.250
Nascholing (deskundigheidsbevordering)	4016	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Scholing Algemeen	4560	€ 8.000	€ 12.643	€ 8.000	€ 8.240
salarisvervangingsfonds/vakantiegeld/eindejaar	4060/4081/4082		€ 9.589		
Personele uitgaven (ingebruurd/ gedetacheerd)					
Kosten uitbesteding derden	4040	€ 25.000	€ 28.922	€ 25.000	€ 0
Ov. Pers. Gerelat. kosten (tab 'Personele uitgaven ingehuurd' invullen)	4095	€ 145.000	€ 145.000	€ 200.000	€ 200.000
Nascholing (deskundigheidsbevordering)	4016	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Overige uitgaven					
Afschrijvingen					
Afschrijvingskosten ICT	4130	€ 5.359	€ 4.282	€ 5.359	€ 5.520
Afschrijvingskosten onderwijs apparatuur	4135	€ 166	€ 166	€ 166	€ 171
Afschrijvingskosten kantoormeubilair	4140	€ 49	€ 72	€ 52	€ 54
Afschrijvingskosten schoolmeubilair	4150	€ 75	€ 75	€ 75	€ 77
Afschrijvingskosten OLP	4120	€ 155	€ 0	€ 0	€ 0
Huisvestingslasten					
huur en medegebruik	4200	€ 7.500	€ 5.820	€ 7.500	€ 7.500
Leermiddelen PO					
ICT	4305	€ 831	€ 1.049	€ 831	€ 831

	Plaats in grootboek	begroting 2008	werkelijk 2008	begroting 2009	raming 2010
Instellingslasten					
Administratie en beheerslasten					
Administratie/ accountantskosten / CASO kosten	4500	€ 6.943	€ 6.405	€ 7.498	€ 7.723
Administratie/ accountantskosten / CASO kosten	4505	€ 0		€ 0	
bestuur en managementondersteuning	4510	€ 2.000	€ 2.832	€ 13.000	€ 13.000
Ondersteuning automatisering	4513	€ 9.700	€ 10.336	€ 9.700	€ 9.700
Contributies	4515	€ 500	€ 752	€ 500	€ 600
verzekeringen	4520	€ 2.928	€ 2.942	€ 2.950	€ 2.950
Bedrijfsgezondheidszorg	4525	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Vergaderkosten	4535	€ 5.000	€ 4.578	€ 5.000	€ 5.000
Secretariaat en administratie	4536	€ 7.000	€ 6.603	€ 7.000	€ 7.000
Bestuurstoelage/vacatiegelden	4540	€ 14.000	€ 18.426	€ 16.000	€ 16.000
Representatiekosten	4545	€ 200	€ 1.163	€ 500	€ 500
Kosten Public Relations	4546	€ 200	€ 0	€ 200	€ 200
Overige ABB kosten/JRK netwerk	4595	€ 5.203	€ 0	€ 0	€ 0
Inventaris, apparatuur en leermiddelen					
Aanschaf klein inventaris	4311	€ 350	€ 105	€ 350	€ 350
bibliotheek en documentatiecentrum	4315	€ 2.000	€ 495	€ 2.000	€ 2.000
Abonn./lectuur/tijdschriften	4316	€ 300	€ 0	€ 300	€ 300
Reproductie / drukwerk	4320	€ 3.000	€ 7.120	€ 7.000	€ 7.000
Overige instellingslasten					
Kosten voor porto	4400	€ 1.000	€ 1.324	€ 1.400	€ 1.400
Kantoorbenodigdheden	4401	€ 540	€ 1.336	€ 540	€ 540
Telefoonkosten	4405	€ 1.400	€ 1.301	€ 1.400	€ 1.400
Toetsen en testen	4416	€ 3.000	€ 2.724	€ 3.000	€ 3.000
Netwerk interne begeleiding	4417	€ 9.000	€ 3.430	€ 9.000	€ 9.000
Abonnementen	4420	€ 557	€ 368	€ 557	€ 560
Kosten bijzondere activiteiten	4430	€ 84.000	€ 106.692	€ 120.000	€ 120.000
Kantinekosten	4436	€ 942	€ 12	€ 942	€ 942
Huishoudelijke kosten	4437	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Dienstreizen	4440	€ 5.641	€ 4.758	€ 5.641	€ 5.700
Overige algemene kosten	4495	€ 25	€ 176	€ 25	€ 25
Totale lasten		€ 1.648.717	€ 1.726.612	€ 1.682.781	€ 1.734.712
Saldo Baten -/- lasten		€ 15.074	€ 34.051	€ 105.001	€ 87.841

5.5 Toelichting raming 2010 Samenwerkingsverband

In het kader van Lumpsum worden de jaarbegrotingen gegeven in het zorgplan. Voor de raming van 2010 geldt dat deze wordt vastgesteld voor zover die van invloed is op schooljaar 2009-2010. In het zorgplan van schooljaar 2010-2011 kan een bijgestelde versie van de begroting van 2010 verschijnen omdat nieuw ontwikkeld beleid dat vraagt. Tevens zal een bijstelling volgen doordat per 1 oktober 2009 de werkelijke leerlingenaantallen bekend zijn. De aannames die nu gebruikt zijn, worden dan vervangen door de definitieve getallen. Deze getallen hebben echter alleen effect op de begroting van 2010 vanaf september 2010.

5.6 Financiële kengetallen

2007 is afgesloten met een positief resultaat van € 19.565. Dit is toegevoegd aan het eigen vermogen, dat op 31-12-2007 stond op € 171.240.

Het weerstandsvermogen van het FSPOW was in 2007 9,6%. Binnen het algemeen bestuur is in 2008-2009 de definitie voor weerstandsvermogen en de noodzakelijke drempel vastgesteld van 8% tot 10%. Hierbij is bepaald dat het FSPOW een weinig risicovolle organisatie is en dat het weerstandsvermogen acceptabel is, mits het niet verder daalt. In deel II paragraaf 2 wordt het financieel beleidsplan FSPOW besproken. Dit zal worden bijgewerkt met de nieuwe definitie en drempel.

DEEL 2: Afspraken binnen het FSPOW

Voor schooljaar 2009-2010 zijn er wijzigingen in de tekst in paragraaf 2 (definitie weerstandsvermogen), paragraaf 3 plaatsingsprocedure S(B)O.

1. Visie vertaald naar het SBO

Vooraf met betrekking tot de verwijzing en plaatsing van leerlingen naar het speciaal basisonderwijs zijn afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn voortgekomen uit de volgende visie. Het FSPOW streeft naar kind nabije ondersteuning en zorg. Daarmee wordt uitgesproken dat we ons uiterste best doen om een kind met specifieke zorgbehoefte op de eigen basisschool een goed pedagogisch, sociaal en didactisch klimaat te bieden. Om dit optimaal te kunnen uitvoeren is extra kennis en soms ook extra inzet nodig. De preventief ambulante begeleiders van de Centrale Dienst ondersteunen scholen hierbij.

2. Financieel beleidsplan FSPOW

Het financieel beleidsplan is gemaakt en vastgesteld door het algemeen bestuur op 13 maart 2006. In dit beleidsplan wordt aangegeven hoe het financieel beleid gevoerd moet worden om een financieel gezonde stichting te zijn. Het beleidsplan is op te vragen bij het secretariaat van het FSPOW. In aanvulling hierop heeft het algemeen bestuur op 9-12-2008 de definitie van het weerstandsvermogen vastgesteld. De streefwaarde voor het weerstandsvermogen is vastgesteld op 8-10%.

3. Plaatsing procedure S(B)O

Indien de basisschool handelingsverlegen is, dat wil zeggen niet meer de mogelijkheden ziet om een specifiek kind die omgeving te bieden waarin het kind optimaal kan ontplooiën en functioneren, wordt gekeken of het S(B)O wel die goede omgeving kan bieden.

De Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL) is het indicatieorgaan voor het SWV. Alleen leerlingen met een positieve indicatie worden toegelaten op het SBO. Ieder samenwerkingsverband heeft zijn eigen PCL en is gerechtigd om zelf (binnen kaders) criteria te formuleren. Het FSPOW heeft richtlijnen geformuleerd, deze staan in het document: "richtlijnen PCL van het FSPOW". Deze zijn op te vragen bij het secretariaat of te downloaden via de website.

Voor toelating op een speciale school is een indicatie van het Centraal Orgaan voor indicatiestelling (CVI) noodzakelijk. De criteria zijn in 2008 aangescherpt. Alle scholen moeten nu aangetoond hebben dat ze voor minimaal een half jaar gebruik hebben gemaakt van de zorg van het samenwerkingsverband. Voor alle scholen binnen het FSPOW geldt dat hiermee het FSPOW fungeert als één loket voor alle onderwijsondersteuning. De wijze van aanvragen van ondersteuning is hetzelfde als voor andere onderwijsondersteuning.

Indien de school aangeeft handelingsverlegen te zijn, wordt een dossier van het kind gemaakt. Dit dossier heeft als doel het inzichtelijk maken waarom de basisschool voor dit specifieke kind niet meer de juiste plek is, en wat een SBO meer zou kunnen bieden. De argumentatie wat een SBO meer zou kunnen bieden, is nodig om het onderscheid te kunnen maken tussen SBO en Speciaal onderwijs.

Het maken van dit dossier wordt ondersteund door de centrale dienst van het FSPOW. Indien het dossier eenduidig en helder is, kunnen de ouders het aanbieden aan de PCL. Indien er een goed overleg is tussen ouders en school, kan de school hier een grote rol bij spelen en worden ouders zo min mogelijk belast met het feitelijke papierwerk. Indien ouders dat wensen kunnen zij ook zonder samenspraak met de school, zelfstandig het dossier aanbieden. De centrale dienst zal echter altijd aandringen op samenwerking en hier zo nodig bij bemiddelen.

4. Indicatie door PCL

De PCL vergadert 7 keer per jaar. In het kort geven de richtlijnen aan (zie ook Richtlijnen PCL van het FSPOW (maart 2008), op te vragen bij secretariaat of downloaden via de website):

PCL controleert of juiste formulieren en handtekeningen zijn aangeboden en controleert of het integratief beeld van de CD duidelijk maakt:

- A. Wat heeft dit kind nodig (pedagogisch/didactisch)?
  - B. Wat heeft huidige school al gedaan, en waarom kan deze nu te weinig bieden?
  - C. Wat kan het speciaal basisonderwijs wel bieden?
  - D. Wat is de visie van ouders op handhaven regulier onderwijs of SBO?
- Indien duidelijk is dat het SBO de beste plek voor het kind is, wordt een positieve beschikking afgegeven. De ouders krijgen dit door middel van een officieel schrijven meegedeeld. Dit schrijven geeft vervolgens toegang tot het SBO.

Ouders en kind kunnen met de beschikking bezoeken aan de drie SBO's afleggen om te kijken welke school het beste past bij het gezin en het kind. De positieve beschikking is meteen geldig. Zodra het SBO plaats heeft, kan het kind naar de nieuwe school. Het plaatsingsbeleid wisselt per SBO en ouders worden hiervan op de hoogte gesteld bij hun informatieve bezoeken (zie ook paragraaf 6 van dit tweede deel).

Indien de PCL een negatieve beschikking geeft, is het SBO niet de beste plek voor dit kind. In het schrijven wordt aangegeven of de PCL de basisschool de beste plek acht of dat het Speciaal Onderwijs (clusteronderwijs) de beste voorwaarden kan bieden. Ouders en basisschool kunnen na het eerste negatieve besluit gebruik maken van hun recht om door de PCL persoonlijk gehoord te worden tijdens een hoorzitting. Hierna neemt de PCL een definitief besluit. Als dit besluit wederom negatief is, en de ouders zijn het niet met deze negatieve beschikking eens, dan kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie (zie paragraaf 5).

Indien de PCL aangeeft dat het speciaal onderwijs de beste plek voor deze leerling kan bieden, moet opnieuw een onderzoek worden aangevraagd omdat het clusteronderwijs zijn eigen indicatieorganen heeft. De school en de centrale dienst kunnen wel ondersteunen bij het wegwijs raken in dit systeem.

5. Klachtencommissie

Het SWV is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie van de Besturenraad PC-onderwijs. In artikel 1b van de WPO is vastgelegd dat ouders bij deze klachtencommissie kunnen klagen over gedragingen en beslissingen van de PCL, uitgezonderd die beslissingen waartegen formeel al bezwaar en beroep openstaat.

De Landelijke Klachtencommissie Primair Onderwijs is te bereiken dagelijks van 09.00-15.00 uur op:
Tel : 070 – 34 81 180
Fax: 070 – 38 65 106
Postbus 694
2270 AR Voorburg

6. Financiering SBO

Het aantal SBO-beschikkingen neemt af. Daardoor gaan er minder leerlingen naar het SBO. Daarbij komt dat er de afgelopen twee jaar relatief veel schoolverlaters op de SBO's zitten. Als zij van school gaan, neemt het aantal SBO-leerlingen meer af dan er nieuwe leerlingen bijkomen. Voor de formatie geldt dat de daling niet eenzijdig ten laste komt aan het SBO. Er is een regeling om kwaliteit en stabiliteit op het SBO te waarborgen.

Uitgangspunten

1. Het gemiddelde aantal leerlingen van de voorgaande drie jaren bepaalt het maximum toe te laten leerlingen per 1 oktober.
2. Voor dit aantal leerlingen wordt de formatie beschikbaar gesteld.
3. Een SBO-school krijgt niet meer formatie dan waar het recht op heeft op grond van onderstaande berekening.

Berekening formatie

Aantal leerlingen per:	okt-03	okt-04	okt-05	okt-06	okt-07	okt-08
Windroos	184	183	184	163	145	157
Boemerang	259	248	239	211	190	176
Gantelhof	95	100	91	74	65	61
	538	519	513	448	400	394

Volgens de wet krijgt het SBO rechtstreekse financiering van het Rijk voor 2% van het totale aantal leerlingen van het SWV. Voor de overige leerlingen financiert het SWV, aan de hand van bovenstaande berekening. De totale financiering gaat aan de hand van de T-1 systematiek, dat wil zeggen de telgegevens van 1 oktober 2009 zijn bepalend voor de financiering van schooljaar 2009-2010. Voor de actuele gegevens, zie paragraaf 5.1 en 5.2 van deel 1.

SBO-scholen krijgen financiering voor het gemiddeld aantal leerlingen van de afgelopen drie jaar. Ook wanneer zij minder of meer leerlingen hebben. Hierdoor kan het mogelijk zijn dat een SBO op een bepaald moment (wanneer het leerlingenaantal hoger wordt dan waarvoor wordt gefinancierd) geen nieuwe leerlingen meer aanneemt. Het samenwerkingsverband garandeert alle kinderen met positieve beschikking een plek binnen drie maanden op een SBO-school. Het samenwerkingsverband behoudt het recht om indien het quotum van een SBO is bereikt, af te wijken van de eerste schoolkeus van ouders en kind. Dit wordt tijdig aan ouders meegedeeld.

7. Grensverkeer

We vinden het belangrijk dat de voorzieningen in het SBO ten goede komen aan de leerlingen van het samenwerkingsverband. Tevens hebben we de verantwoordelijkheid om het voortgezet onderwijs voor zorgleerlingen (met name LWOO en praktijkonderwijs) in het Westland goed beschikbaar te houden. Vanuit deze overwegingen blijft de maatregel onverkort van kracht dat wij geen inkomend grensverkeer accepteren. Let wel: dit zijn die leerlingen die vanuit een basisschool uit een ander samenwerkingsverband bij een SBO binnen het FSPOW komen, zonder dat er sprake is van een verhuizing van het gezin. Indien er sprake is van een situatie die in de perceptie van de directeur SBO om een uitzondering vraagt, wordt dit beargumenteerd voorgelegd aan de directeur Centrale Dienst FSPOW. Deze zal een beslissing nemen.

8. FSPOW en REC

Zoals uit de richtlijnen van de PCL is op te maken, is het voldoen aan de criteria voor REC1 t/m 4 een reden om geen PCL-beschikking af te geven. Echter, in tegenstelling tot afgelopen tijd, is alleen het hebben van een rugzak geen reden om af te wijzen. Wanneer onderzoek in kader van REC aanwijst dat een leerling wel recht heeft op een rugzak, én niet zal profiteren van het onderwijs op een SO én niet meer profiteert van het BAO, dan kan een SBO-beschikking afgegeven worden. Het advies van het REC is hierbij leidend.

9. Afdracht van SBO aan FSPOW

SBO's krijgen een hoger bedrag per leerling vergoed dan de basisscholen. Dit komt omdat de SBO's kleinere groepen mogen realiseren en omdat zij meer ondersteunend personeel in dienst mogen nemen. Hiermee worden onder andere psychologen, pedagogen, maatschappelijk werkers bedoeld. In ons SWV hebben we ervoor gekozen dat de psychologen, pedagogen, maatschappelijk werkers en een deel van de administratie centraal vanuit het FSPOW worden aangesteld en aangestuurd. De afspraak is dat het SBO hiervoor een deel van hun inkomsten afdraagt aan het FSPOW. In eerste instantie zijn de werkelijke loonkosten van de mensen die overgegaan zijn van het SBO naar de centrale dienst van het FSPOW gedeclareerd door de centrale dienst. De overhead behorend bij deze functies worden geheel voor rekening van het SWV genomen.

Deze wijze van verrekenen geeft echter enige verschillen tussen de SBO's weer. Vandaar dat we uitgaan van een algemene regeling.

Uitgaande van de (oude) ISOVSO normen is het aantal minuten per discipline vastgesteld, en omgerekend naar formatieplaatsen. Vervolgens is per discipline de loonsom bepaald. Tenslotte is het percentage berekend van het zorgbudget dat het SWV aan het SBO afdraagt. Dit komt uit op 26%. Vanaf schooljaar 2007-2008 wordt jaarlijks 26% van het zorgbudget door het SBO afgedragen aan het FSPOW. Bij dalend leerlingenaantal blijft het percentage 26%, het SBO zal dan dus minder bijbetalen aan het personeel van de centrale dienst.

10. Overheveling formatiebudget naar BAO

Ieder jaar wordt er door het algemeen bestuur een bedrag vastgesteld dat voor zorg in de basisscholen beschikbaar is. Dit bedrag wordt naar rato verdeeld over de basisscholen (zie bijlage 2 voor de precieze verdeling.)

Scholen kunnen dit bedrag gebruiken voor de interne begeleiding, remedial teaching en het in stand houden van het leerlingvolgsysteem en zorgbreedtematerialen.

11. Statuten inclusief managementstatuut

Statuten van het FSPOW zijn op te vragen bij het secretariaat. Eveneens is er een managementstatuut dat duidelijkheid schept in de verhouding tussen het dagelijks bestuur en de directeur Centrale Dienst.

Bijlage 1: Leerlingenaantallen op BAO en aantal verwezen leerlingen

Verwijzingen per BAO-school en bestuur (tussen 2-10-2007 en 1 oktober 2008)

Scholen / besturen	Leerl. BAO	Wind roos	Delta	Boeme rang	Leerl. SBO	% verwij zing	Verw 06-07
WSKO	4801	12	7	6	25	0,52%	25
Basisschool "De nieuwe weg" 10JH	210				0	0,00%	1
Pius X 20CB	333	1	1		2	0,60%	0
Verburch-hof 10ZF	275	1	2		3	1,08%	1
Het Kompas 08YQ	182		1		1	0,55%	2
St. Jozef 20CV	418				0	0,00%	2
Mariaschool 20DJ	242				0	0,00%	1
St. Aloysius 09WF	290	1			1	0,34%	2
De Achtsprong 07RV	505	2		1	3	0,59%	1
Andreashof 20DV	363		1		1	0,27%	4
Delta 16SQ	61				0		3
Bernadette 18ZQ	292	1		1	2	0,68%	2
Speelleerhorst 19AT	182			2	2	1,09%	1
Zevensprong	121	3		1	4	3,20%	1
De Regenboog 22MD	224	1			1	0,44%	2
t Startblok 18ZC	322		2		2	0,62%	1
John F Kennedy 09TX	210	1		1	2	0,94%	0
Godfried Bomans 08VV	178				0	0,00%	0
Joannes 19AC	236	1			1	0,42%	1
Windroos 09WG	157						
KB MAASLAND							
Aloysiuschool 15CP	272	1			1	0,37%	0
KB HOEKv.HOLL.							
Jozefschool 16IL	284			4	4	1,39%	3
PCPOW	4119	7	3	18	28	0,68%	20
De Wegwijzer 13DD	267			4	4	1,48%	2
Kameleon (Zandhorst/Eikenh) 13IK	475		2	4	6	1,25%	2
Prins Willem Alexander school 13RX	302	2		1	3	0,99%	0
De Ouverture 10RA	405			2	2	0,49%	5
Rehoboth 09YS	211			1	1	0,47%	0
Boemerang 04QS	176				0	0,00%	0
Prins Mauritschool 12AA	287				0	0,00%	0
Kon. Julianaschool 11OW	219			1	1	0,45%	1
Pr.Willem Alexander 11CD	181				0	0,00%	3
Ichthusschool 09TU	297		1	1	2	0,67%	3

Immanuelschool	10NA	232				0	0,00%	0
Groene Oase	10JN	362				0	0,00%	2
Pieter vd Plas	06DO	195	4			4	2,01%	0
Het Kompas	09PI	240			2	2	0,83%	1
De Hoeksteen	07LZ	270	1		2	3	1,10%	1
PC HOEK VAN HOLLAND								
De Driemaster	07ZC	285	5		1	6	2,06%	2
PC SCHIPLUIDEN								
De Ark	06WU	151				0	0,00%	0
SOOW		1716	5	1	1	7	0,41%	5
Het Palet	21KE	300				0	0,00%	1
De Kyckert	06CY	324		1		1	0,31%	0
De Willemsschool	06BE	104	2			2	1,89%	1
De Driekleur	18LS	403	2		1	3	0,74%	3
De Vlieten	05XZ	232	1			1	0,43%	0
De Schutse	03FH	131				0	0,00%	0
Het Galjoen	04HY	222				0	0,00%	0
OPENB.BEST.R'DAM								
Van Rijckevorsel	00DO	186			2	2	1,06%	2
NEUTRAAL BIJZ.								
Montessorischool	23EC	293	1	1		2	0,68%	2
Subtotaal		12107	31	12	32	75	0,62%	59
Totaal FSPOW								
Inkomend grensverkeer (declarabel)			2		2	4		5
inkomend vanuit ander SBO				2	4	6		2
inkomend overig (cluster, psz)			3	1	8	12		9
TOTAAL						97	0,80%	75

Bijlage 2: Leerlingenaantallen 1 oktober 2008 en bijdrage FSPOW aan BAO

Leerlingenaantallen 1 oktober 2008

totaal aantal leerlingen	12107
bedrag voor 2009	€ 200.000
bedrag voor 2010	€ 200.000
bedrag schooljaar 08-09	€ 200.000

Scholen / besturen	lIn BAO	lIn SBO	Bijdrage voor bao
WSKO	4583		€ 78.255
Basisschool "De nieuwe weg"	10JH	210	€ 3.586
Pius X	20CB	333	€ 5.686
Verburch-hof	10ZF	275	€ 4.696
Het Kompas	08YQ	182	€ 3.108
St. Jozef	20CV	418	€ 7.137
Mariaschool	20DJ	242	€ 4.132
St. Aloysius	09WF	290	€ 4.952
De Achtsprong	07RV	505	€ 8.623
Andreashof	20DV	363	€ 6.198
Delta	16SQ		
Bernadette	18ZQ	292	€ 4.986
Speelleerhorst		182	€ 3.108
Het Tweespan, Zevensprong	19AT	121	€ 2.066
De Regenboog	22MD	224	€ 3.825
t Startblok	18ZC	322	€ 5.498
John F Kennedy	09TX	210	€ 3.586
Godfried Bomans	08VV	178	€ 3.039
Joannes	19AC	236	€ 4.030
Windroos	09WG		
		61	
		157	
KB MAASLAND			
Aloysiusschool	15CP	272	€ 4.644
KB HOEK v. HOLL.			
Jozefschool	16IL	284	€ 4.849
PCPOW	3943		€ 67.327
De Wegwijzer	13DD	267	€ 4.559
Kameleon (Zandhorst/Eikenhorst)	13IK	475	€ 8.111
Prins Willem Alexander school	13RX	302	€ 5.157
De Ouverture	10RA	405	€ 6.915
Rehoboth	09YS	211	€ 3.603
Boemerang	02FI		
Prins Mauritschool	12AA	287	€ 4.901
Kon. Julianaschool	11OW	219	€ 3.739
Pr. Willem Alexander	11CD	181	€ 3.091
Ichthusschool	09TU	297	€ 5.071
Immanuelsschool	10NA	232	€ 3.961
Groene Oase	10JN	362	€ 6.181
Pieter vd Plas	06DO	195	€ 3.330
Het Kompas	09PI	240	€ 4.098
		176	

De Hoeksteen	07LZ	270	€	4.610
PC HOEK VAN HOLLAND				
De Driemaster	07ZC	285	€	4.866
PC SCHIPLUIDEN				
De Ark	06WU	151	€	2.578
SOOW		1716	€	29.301
Het Palet	21KE	300	€	5.123
De Kyckert	06CY	324	€	5.532
De Willemsschool	06BE	104	€	1.776
De Driekleur	18LS	403	€	6.881
De Vlieten	05XZ	232	€	3.961
De Schutse	03FH	131	€	2.237
Het Galjoen	04HY	222	€	3.791
OPENB.BEST.R'DAM				
Van Rijckevorsel	00DO	186	€	3.176
NEUTRAAL BIJZ.				
Montessorischool	23EC	293	€	5.003
Subtotaal		11713	394 €	200.000
deelname %		3,36%		

Bijlage 3: Overzicht van de zorgstructuur: continuüm van zorg

Dit is een weergave van hoofdstuk 3 uit: Werkwijze en organisatie FSPOW, vastgesteld door AB FSPOW, 12 september 2006. Het hele document is te downloaden via www.fspow.nl

Hoofdstuk 3. Overzicht van de zorgstructuur

Zorg voor de kinderen op de basisschool is en blijft de verantwoordelijkheid van de betreffende basisschool zelf. Het belangrijkste middel om de zorgstructuur inzichtelijk te maken is het continuüm van zorg: een nauwkeurig uitgelijnd traject van acties op het niveau van de groep, de school en het samenwerkingsverband.

Alle betrokkenen zijn gehouden aan het volgen van de stappen behorend bij de niveaus, zonder dat alle stappen opeenvolgend doorlopen moeten worden. Dit is temeer een vereiste om te voorkomen dat onnodige vertraging plaats vindt als een leerling toch aangemeld moet worden bij de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL).

Ouders worden bij elke stap ingelicht en om medewerking c.q. toestemming gevraagd.

3.1 Opbouw van het continuüm van zorg:

- Leerlingenzorg op groepsniveau:

Basisniveau : aanbieden van onderwijs en niveau van signalering. Basisniveau plus: zorg van de leerkracht, zijn of haar vertaalslag van het gesignaleerde.

- Leerlingenzorg op schoolniveau:

Niveau 1: extra zorg intern ter ondersteuning van de leerkracht, regie bij de intern begeleider
---

- Leerlingenzorg op bovenschools niveau/samenwerkingsverband:

Niveau 2: extra zorg extern ter ondersteuning van de leerkracht. Door PAB-er, OA of anders
--

- Leerlingenzorg op samenwerkingsverbandniveau:

Niveau 3: aanmelding bij de CD. School zal bij aanmelding bij CD informatie moeten kunnen geven over de maatregelen die genomen zijn op basisniveau plus, 1 en 2 en over de effecten
--

Niveau 4: Aanmelding bij de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL)

3.2 Basisniveau en basisniveau plus

Basisniveau : aanbieden van onderwijs en niveau van signalering. Basisniveau plus: zorg van de leerkracht, zijn of haar vertaalslag van het gesignaleerde.

De groepsleerkracht geeft kwalitatief goed onderwijs aan de groep leerlingen. Zij organiseert een diversiteit aan onderwijsleersituaties om ervoor te zorgen dat leerlingen op verschillende manieren kunnen leren (adaptief onderwijs).

3.2.1 Taken leerkracht

Zij volgt alle leerlingen actief in hun ontwikkeling, zowel cognitief als sociaal-emotioneel: zij observeert en houdt de vorderingen bij zoals dat op school is afgesproken. Zij signaleert als een leerling opvalt in zijn ontwikkeling (gedrag, werkhouding en/of leervorderingen).

3.2.2 Uitvoering

Mogelijke activiteiten:

- leerling extra observeren;
- didactische toetsen afnemen en analyseren;
- handelen aanpassen;
- met ouders of vorige leerkracht praten;
- zij maakt eveneens een korte aantekening voor het dossier van het kind, hierin staat vermeld wat het probleem was en wat zij er aan gedaan heeft.

Na een aantal weken door de leerkracht

- beëindigen van gekozen aanpak;
- verbetering: toch voortzetting van gekozen aanpak (na een aantal weken opnieuw evalueren);
- geen vooruitgang: aanmelden bij intern begeleider/ directie.

3.3 Niveau 1

Niveau 1: extra zorg intern ter ondersteuning van de leerkracht, regie bij de intern begeleider
---

De school brengt periodiek op systematische wijze de ontwikkeling van leerlingen in kaart. Voor groep 1 en 2 m.b.v. een observatie-instrument en/of toetsen en voor groep 3 t/m 8 m.b.v. een leerlingvolgsysteem voor de instrumentele vaardigheden en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Aan de hand van dit leerlingvolgsysteem, eventueel aangevuld met andere observatie en/of toetsinstrumenten, bewaakt het schoolteam de vorderingen van haar leerlingen en verbindt daar consequenties aan.

Planmatig werken binnen de school, (signaleren, analyseren, opzetten handelingsplan, uitvoeren handelingsplan en evalueren) levert de ingrediënten voor een onderwijskundig rapport. Het hanteren van een leerlingvolgsysteem is hierbij een goed hulpmiddel.

Leerling wordt aangemeld voor een leerlingbespreking op bouw- of schoolniveau. Scholen hebben hiervoor een eigen werkwijze en soms een aanmeldingsformulier voor interne begeleiding.

De leerlingbespreking kan plaats vinden op basis van intervisie. Voor problemen met kinderen wordt in een groep gezamenlijk naar oplossingen gezocht. Tijdens deze besprekingen wordt een groot beroep gedaan op alle kennis en vaardigheden die binnen het team aanwezig zijn en ingezet kunnen worden om het probleem op te lossen.

3.3.1 Rol van het schoolbestuur en taken van de directie

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de kwaliteitsontwikkeling van de school als geheel. De directie heeft een essentiële rol en verantwoordelijkheid met betrekking tot de ontwikkeling van het beleid gericht op integrale leerlingenzorg.

3.3.2 Taken intern begeleider

De intern begeleider coördineert het leerlingvolgsysteem en draagt zorg voor:

- passende observatie en toetsinstrumenten voor het schoolteam;
- éénduidig gebruik van deze observatie en toetsinstrumenten door het schoolteam;
- assistentie bij het opstellen van een plan van handelen;
- nabespreking van periodieke observatie- en toetsgegevens uit het leerlingvolgsysteem met afzonderlijke groepen, bouwgroepen of schoolteams;
- het houden van periodiek overleg met de directie wat betreft bevindingen in het kader van het leerlingvolgsysteem en de individuele leerlingbegeleiding;
- het terugkoppelen van deze informatie naar het team;
- een goede coaching binnen het schoolteam op het gebied van begeleiding leerlingen met extra zorgbehoefte.

Bij (aanhoudende) problemen met een leerling wordt door de leerkracht de IB-er geïnformeerd. Er volgt een probleemverkenkend gesprek met de leerkracht.

3.3.3 Uitvoering

- op basis van gegevens een handelingsplan opstellen;
- aanvullende informatie inwinnen bij OA-begeleiders of preventief ambulante begeleiders;
- nadere toetsing door intern begeleider en aansluitend opstellen handelingsplan of aanmelding bij de leerlingbespreking.
- schriftelijke vastlegging van handelingen.

Mogelijke uitkomsten

- beëindigen van de hantering van het handelingsplan;
- bijstelling/ voortzetting handelingsplan, gesprekken met IB-er en na 3 maanden opnieuw evalueren;
- aanmelden leerlingbespreking;
- aanmelden bij de CD voor begeleidings- of diagnostisch traject.

3.4 Niveau 2

Niveau 2: extra zorg extern ter ondersteuning van de leerkracht. Door PAB-er, OA of anders

Indien de aanpassing van het onderwijs op schoolniveau niet tot de gewenste resultaten heeft geleid, kan er een beroep op bovenschoolse zorg worden gedaan. Dat wil zeggen dat de school gebruik kan maken van externe ondersteuning en/of gemeenschappelijke voorzieningen op samenwerkingsverbandniveau om tot een goede hulpverlening voor de leerling te komen.

3.4.1 Taken intern begeleider

- beslissen welke externe ondersteuner wordt ingezet;
- begeleiden leerkracht bij het stellen van hulpvraag;
- met leerkracht afspreken wie ouders informeert;
- contacten regelen.

3.4.2 Uitvoering

- opstellen handelingsplan met behulp van extern deskundige;
- uitvoeren handelingsplan met ondersteuning extern deskundige (bijv., PAB-er)
- aanmelden bij CD voor diagnostisch traject.

Mogelijke uitkomsten evaluatie na het werken met een handelingsplan

- beëindigen van de hantering van het handelingsplan
- bijstelling/ voortzetting handelingsplan, regelmatige terugkeer in de leerlingbespreking en na 3 maanden opnieuw evalueren
- starten diagnostisch traject in samenwerking met CD.

3.5 Niveau 3

Niveau 3: aanmelding voor diagnostisch traject. School zal bij aanmelding informatie moeten kunnen geven over de maatregelen die genomen zijn op basisniveau plus, 1 en 2 en over de effecten

Naast de eindverantwoordelijkheid van de school draagt het samenwerkingsverband de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor de opvang van en het onderwijs aan de leerlingen binnen het verband. Dit betekent dat het FSPOW, op basis van gemeenschappelijke middelen, concreet invulling zal moeten geven aan bovenschoolse zorg.

3.5.1 Taken CD

- De CD analyseert de aanmelding op basis van de aangeleverde stukken;
- De CD organiseert overleg met de ouders en betrokken medewerkers van de school over de hulpvraag en de hulpverleningsmogelijkheden;
- De CD organiseert, middels gebruikmaking van deskundigen beschikbaar binnen de CD, activiteiten die leiden tot een advies, waarin beargumenteerd wordt vermeld welk type hulpverlening in aanmerking komt en wie die hulpverlening zou moeten/ kunnen realiseren
- Diagnostisch onderzoek wordt alleen uitgevoerd als de diagnostische resultaten bepalend zijn voor het verdere handelen (als we dit weten, dan gaan we op deze wijze handelen).

3.5.2 Uitvoering

- Nadere diagnostiek (psychologisch, pedagogisch-didactisch, medisch, gezinsonderzoek);
- Terugverwijzing naar de eigen basisschool met:
  - Handelingsplan
  - Individuele leerroute
- Bovenschoolse inzet:
  - Ambulante inzet SBO's (SBO's ontwikkelen dit nog)
  - Verwijzing naar een andere basisschool
  - Aanmelden bij PCL voor beschikking SBO
  - Verwijzing naar een school voor speciaal onderwijs (lichamelijk, zintuiglijk, mentaal gehandicapt, gedragsproblematiek), aanvraag via REC.

3.6 Niveau 4

Niveau 4: Aanmelding bij de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL)

Nadat het diagnostisch traject de onderwijs- en begeleidingsbehoefte van de leerling heeft verduidelijkt, kan gezamenlijk besloten worden dat het speciale basisonderwijs de beste omgeving biedt voor dit kind. Ouders beslissen of zij hun kind aanmelden bij de PCL. De PCL beoordeelt het dossier en geeft beschikkingen af.

3.6.1 Taken PCL

- De PCL beoordeelt op basis van de aangeleverde stukken of een leerling op het onderwijs van de speciale basisschool is aangewezen;
- De PCL is het sluitstuk van de zorgstructuur; zij beoordeelt de activiteiten uit het voortraject;
- Na vaststelling in het bestuur volgt er een aparte notitie over de richtlijnen voor de PCL.

3.6.2 Uitvoering

- Een beslissing van de PCL over toelaatbaarheid van een kind. Deze beslissing wordt aangemerkt als een beschikking van een bestuursorgaan in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB).
- De PCL FSPOW heeft vanuit het bestuur een smalle taakstelling meegekregen. Dat wil zeggen, de PCL beoordeelt de doorlopen procedure en indien deze goed is doorlopen, volgt de PCL het advies van de CD.

Bijlage 4: Lijst met gebruikte afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
BAO	Basisonderwijs
BOVO-digitaal	Digitale overdracht van Basisonderwijs naar voortgezet onderwijs in het kader van Praktijk onderwijs en leerweg ondersteunend onderwijs (LWOO).
CAO-PO	Collectieve Arbeidsomstandigheden- Primair Onderwijs
CD	Centrale Dienst
CITO	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CvI	Centraal Orgaan van Indicatiestelling
DB	Dagelijks Bestuur
DOD	Digitaal Overdrachtdossier
FSPOW	Federatief Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Westland
FTE	Full Time Equivalent
GMR	Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
HGD	Handelingsgerichte Diagnostiek
IB	Interne Begeleiding
JRK	Jonge Risico Kinderen
LLN	Leerlingen
LVS	Leerlingvolgsysteem
MI	Materiële Instandhouding
OA	OnderwijsAdvies
OC&W	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
PAB	Preventief Ambulante Begeleiding
PCL	Permanente Commissie Leerlingenzorg
PO	Passend Onderwijs
REC	Regionaal Expertise Centrum
RT	Remedial Teaching
SBO	School voor Speciaal Basisonderwijs
SO	School voor Speciaal Onderwijs
SWV	Samenwerkingsverband
WPO	Wet op het Primair Onderwijs
WSNS	Weer Samen Naar School

Bijlage 5: Functies en namen medewerkers Centrale Dienst, Algemeen Bestuur en PCL

Functies Centrale Dienst	Namen Centrale Dienst	
Directeur Centrale Dienst	Regina Lamberts	
Orthopedagoog	Willeke de Zeeuw	
	Ramona van Ruijven	
Psycholoog	Marin Donatz	
	Elly Andriessen	
Preventief Ambulant Begeleider	John v.d. Sande	
	Elly Mos	
	Conny van Bommel	
Maatschappelijk werkende	Leny ten Hove	
	Rita v.d. Hoeven	
	José Ruijs	
Secretariaat FSPOW	Hellen Mattens	
	Lianne de Kruijk	
Jeugdartsen	Via GGD Zuid-Holland West	
Adres FSPOW	Postbus 25 2670 AA Naaldwijk	aanmelding@fspow.nl www.fspow.nl
Algemeen Bestuur	Vertegenwoordiger van stichting	
Dhr. J.C. van der Ende	Westlandse Stichting Katholiek Onderwijs (WSKO)	
Dhr. R. v.d. Mark	St. Openbaar Onderwijs Westland (SOOW)	
Dhr. P.A. Vreugdenhil	Stichting PCPOW	
Mw. Smits	St. Kath. Onderwijs Maasland	
	Taken gedelegeerd aan: dhr H. Paalvast	
Dhr. G. F. Veldkamp	Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	
Dhr. Ramondt	Ver. voor P.C. Onderwijs te Hoek van Holland	
Mw T. Schotel	Ver. Voor P.C. basisonderwijs te Schipluiden	
Mw. M.A. de Haas	Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam	
	Taken gedelegeerd aan: Mw. A. van Ooijen	
Mw. .M. van Wessel	Ver. Voor Montessori-onderwijs Westland	
Permanente Commissie Leerlingenzorg		
Dhr. drs. I.W. Volker		
Mw. M. van Gestel		
Dhr. G. Briggeman		
Mw. R. vd. Beek (secretaris)		